

*De Reusel bij de Langvoort, met uitzicht over het zuidelijke
'gespaarde' gebied, juni 2016 (Pieter Wouters)*

Eerste indrukken inventarisatie dal van de Reusel in 2021

Pieter Wouters

Inleiding

In 2010 besloot ik een nulmeting te gaan uitvoeren van broedvogels in het dal van de Reusel. Het waterschap was klaar met de plannen voor de gebiedsontwikkeling van het dal van de Reusel tussen Reusel Hooge Mierdseweg en de provinciale weg N269 bij Lage Mierde. Wil men de uitgevoerde plannen kunnen toetsen, dan is een nulmeting onontbeerlijk. Er zou in 2011 aan de plannen worden begonnen, dus in 2010 moest het gebeuren. Echter in oktober van dat jaar werd het kabinet Rutte 1 geïnstalleerd met ene Henk Bleker als staatssecretaris voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Bleker was niet zo voor natuur en er ging een dikke streep door de plannen voor het dal van de Reusel.

Ondertussen waren meer mensen bij onze vogelwerkgroep doordrongen van het feit dat een nulmeting eigenlijk een must is om later te kunnen bepalen wat de plannen nou hebben opgeleverd. En aangezien het waterschap in de tussentijd niet heeft stil gezeten en voorzichtig weer (nieuwe) plannen ging maken, hebben we in 2016 besloten nulmeting 0.2 uit te voeren. Nu zijn

we zover dat nulmeting 0.3 nagenoeg klaar is. Ook het waterschap is klaar met de plannen voor de gebiedsinrichting. Als alles goed gaat - er komt echter weer een nieuw kabinet Rutte aan - zal er in 2021 nog worden begonnen met de uitvoering van de plannen.

Gebiedsbeschrijving

In 2010 was nagenoeg het gehele gebied nog intensief in gebruik. Er waren twee kleine gebiedjes die ontsnapt waren aan de schaalvergroting.

Situatie 2010: twee gebiedjes ontsnapt aan schaalvergroting

In 2016 waren er al enkele percelen aangekocht en uit de productie gehaald. Ook waren er toen een aantal struweelstroken net aangeplant. Deze werden massaal ingenomen door struweelvogels.

Situatie 2016: in groen de aangeplante struwelen en in bruin de aangelegde ruigte stroken

Nu anno 2021 is zowat het hele gebied uit productie gehaald behalve het zuidoostelijke deel. Deze agrariër wil niet meedoen en weigert vooralsnog zijn grond van de hand te doen. Ook in het noorden ligt nog één kavel die intensief wordt gebruikt.

In de laatste vijf jaar is de aanplant van 2016 overgegaan in jong bos en zijn nagenoeg alle struweelvogels hier weer verdwenen. Door de extensivering is er ook veel meer riet bijgekomen in de sloten, wat weer goed is voor rietvogels.

Resultaten

De voorlopige resultaten staan in de tabel hiernaast. Er hebben wel wat verschuivingen plaatsgevonden ten opzichte van vijf jaar geleden.

Er zijn elf nieuwe broedvogelsoorten verschenen ten opzichte van 2016, maar daar staat tegenover dat er ook acht zijn verdwenen. Zeven soorten zijn helemaal nieuw voor het gebied. Van deze nieuw verschenen soorten zijn er een aantal die landelijk ook toenemen: Appelvink, Grauwe Gans, Krakeend en Middelste Bonte Specht. Boerenzwaluw, Spotvogel en Zwarte Roodstaart zijn de andere drie. Houtsnip, Koekoek, Ringmus en Grauwe Vliegenvanger waren in 2016 afwezig maar wel aanwezig in 2010.

Meerkoet, Scholekster, Gele Kwikstaart, Gekraagde Roodstaart, Groenling, Goudvink, Kneu en Rietgors zijn als broedvogel verdwenen. Sommigen waren nog wel aanwezig maar er waren te weinig waarnemingen om een territorium te kunnen toekennen.

Soort	2010	2016	2021
Grauwe Gans			1
Wilde eend	14	15	15
Krakeend			3
Havik	1		
Buizerd	2	1	3
Torenavalk		1	1
Patrijs	3	5	2
Fazant	9	8	2
Waterhoen	8	13	7
Meerkoet		1	
Scholekster	1	1	
Kievit	30	15	15
Houtsnip	2		5
Wulp	1	3	1
Holenduif	5	6	5
Houtduif	22	30	28
Koekoek	1		3
Bosuil	1	2	2
Groene Specht	4	5	4
Grote Bonte Specht	8	12	14
Middelste B. Specht			1
Kleine Bonte Specht	5	4	4
Veldleeuwerik	1	1	5
Boerenzwaluw			1
Boompieper	5	4	4
Graspieper	1	3	2
Gele kwikstaart	3	2	
Witte kwikstaart	2	5	3
Winterkoning	30	51	48
Heggenmus	21	22	25
Roodborst	23	38	44
Blauwborst		1	2
Gekr. Roodstaart		2	
Zwarte Roodstaart			1
Roodborsttapuit	8	16	18
Merel	36	53	38
Zanglijster	8	13	11
Grote Lijster		1	1
Kleine Karekiet	2	3	17

Soort	2010	2016	2021
Bosrietzanger	4	12	18
Spotvogel			2
Grasmus	18	44	39
Tuinfluit	16	22	19
Zwartkop	38	47	60
Tjiftjaf	28	53	23
Fitis	4	5	3
Goudhaan	2	4	4
Gr. Vliegenvanger	2		2
Bonte Vliegenvanger	2	1	4
Staartmees	7	3	5
Matkop	2	3	2
Kuifmees	7	6	9
Zwarte Mees	1		
Pimpelmees	34	32	32
Koolmees	52	45	50
Boomklever	3	2	8
Boomkruiper	23	22	26
Gaai	3	4	6
Ekster	2	2	3
Kauw	3	8	2
Zwarte Kraai	15	14	11
Spreeuw	8	10	23
Huisemus	1	5	6
Ringmus	2		2
Vink	63	54	63
Groenling	2	1	
Putter		1	7
Goudvink		2	
Appelvink			3
Kneu	1	1	
Geelgors	13	7	10
Rietgors		1	

Havik en Zwarte Mees waren in 2010 wel aanwezig in het gebied maar zijn daarna niet meer vastgesteld.

Meerkoet, Scholekster, Gele Kwikstaart, Gekraagde Roodstaart, Groenling, Goudvink, Kneu en Rietgors zijn als broedvogel verdwenen. Sommigen waren nog wel aanwezig maar er waren te weinig waarnemingen om een territorium te kunnen toekennen. Havik en Zwarte Mees waren in 2010 wel aanwezig in het gebied maar zijn daarna niet meer vastgesteld.

In totaal zijn in de drie inventarisaties 72 broedvogelsoorten vastgesteld. Hiervan staan op de rode lijst als kwetsbaar: Koekoek, Patrijs, Torenvalk en Wulp. Als gevoelig staan Boerenwaluw, Gele Kwikstaart, Graspieper, Grauwe Vliegenvanger, Huismus, Kneu, Matkop, Ringmus, Spotvogel, Veldleeuwerik en Zwarte Mees op de lijst.

Er moeten de komende weken nog enkele puntjes op de i worden gezet. Zo zou het best wel eens kunnen dat een Wespandief er zijn territorium heeft. Na de zomer kan er een 'echt' verslag worden gemaakt waar op alles dieper wordt ingegaan. Hopelijk zijn de werkzaamheden dan al begonnen.

Wie meer wil weten over dit project kan terecht op de website van waterschap de Dommel: dommel.nl/reuseldemierden. ■

Met de herinrichting van het gebied zullen overstromingen, zoals deze in juni 2016, geen schade meer kunnen toebrengen aan de reguliere landbouw (Pieter Wouters)

